

Trong ‘Chiến tranh chống khủng bố’ Hoa Kỳ đã chi 21 ngàn tỷ đô la; cuộc xung đột đã giết chết gần một triệu người

Tom O'Connor - Newsweek

DCVOnline dịch thuật

02/9/2021

Hôm thứ Ba, Tổng thống Joe Biden rõ ràng thất vọng đã phê bình gay gắt giá ước tính 2 ngàn tỷ đô la Mỹ đã trả trong chiến tranh ở Afghanistan trong lần phát biểu đầu tiên của ông kể từ khi kết thúc sự hiện diện của quân đội Hoa Kỳ kéo dài hai thập kỷ ở đó.

Binh sĩ Hoa Kỳ được triển khai để yểm trợ Chiến dịch Giải quyết chờ được không vận trong một cuộc tập trận ở Iraq. Thiếu úy Leland White / Lực lượng Vệ binh Quốc gia Quân đội Hoa Kỳ

Bây giờ, hai báo cáo mới cho thấy chi phí chiến tranh thậm chí còn cao hơn, cho cả Hoa Kỳ và thế giới.

Do Dự án Ưu tiên Quốc gia của Viện Nghiên cứu Chính sách tại Washington phát hành vào đầu ngày thứ Năm, bản phúc trình tựa đề “Tình trạng không an ninh: Chi phí quân sự hóa kể từ ngày 11/9” (pdf) cho thấy “Mỹ đã chi 21 ngàn tỷ USD cho quân sự hóa ở trong và ngoài

nước” kể từ cuộc tấn công định mệnh năm 2001 mở màn cho cuộc can thiệp vào Afghanistan, đánh dấu một kỷ nguyên mới của cuộc xung đột do Mỹ dẫn đầu trên toàn cầu.

Hơn ba phần tư trong số 21 ngàn tỷ đô la, gần bằng tổng sản lượng quốc gia bộ của Hoa Kỳ. đã dùng cho chi tiêu quân sự, kể cả Ngũ Giác Đài, trợ cấp hưu trí, các chương trình hạch tâm, viện trợ quốc phòng cho nước ngoài và thông tin tình báo. Tổng cộng, số tiền này lên tới 16 ngàn tỷ đô la.

Các khoản chi chính khác gồm 3 ngàn tỷ đô la cho các chương trình cựu chiến binh, 949 tỷ đô la cho An ninh Nội địa và 732 tỷ đô la cho cơ quan thi hành pháp luật liên bang.

Bản phúc trình cũng đề cập đến việc phân bổ thay thế cho các quỹ này, liệt kê các vấn đề chính đang làm khó cho Mỹ và chi phí ước tính để giải quyết chúng. Vài điểm nổi bật:

“4,5 ngàn tỷ USD có thể khử cacbon hoàn toàn cho lưới điện Hoa Kỳ”[1]

“2,3 ngàn tỷ đô la có thể tạo ra 5 triệu công việc 15 đô la mỗi giờ với các lợi ích và điều chỉnh chi phí sinh hoạt trong 10 năm”

“1,7 ngàn tỷ đô la có thể xóa nợ sinh viên”

“449 tỷ đô la có thể tiếp tục Tín dụng thuế trẻ em mở rộng trong 10 năm nữa”

“200 tỷ đô la có thể đảm bảo trường mầm non miễn phí cho mọi trẻ 3 và 4 tuổi trong 10 năm và tăng lương cho giáo viên”

“25 tỷ đô la có thể cung cấp vắc xin COVID cho dân số các nước có thu nhập thấp.”

Lindsay Koshgarian, giám đốc chương trình tại Dự án Ưu tiên Quốc gia, cho biết ưu tiên của Hoa Kỳ đã bị đặt sai vị trí.

Koshgarian nói với Newsweek:

“Cái gọi là tiền bảo vệ an ninh của chúng ta không phải ở nơi có các mối đe dọa thực sự. Chúng tôi đang đối diện với rất nhiều mối đe dọa thực sự thảm khốc — đại dịch đã cướp đi sinh mạng của hơn 600.000 người Mỹ, đại dịch opioid cướp đi sinh mạng của gần 50.000 người mỗi năm, người dân mất nhà vì hỏa hoạn và ngập lụt, và hàng triệu người trong chúng ta có nguy cơ trở thành người vô gia cư khi các lệnh cấm trực xuất đại dịch kết thúc. Chúng ta có thể có tất cả vũ khí và việc triển khai cũng như các cuộc đàn áp nhập cư khắc nghiệt mà tiền có thể mua được, nhưng không một thứ nào có thể cứu chúng ta khỏi những tai họa nói trên.”

Lindsay Koshgarian

Koshgarian cho rằng điều này đòi hỏi việc phải suy nghĩ lại kết quả của hai mươi năm chiến tranh. Koshgarian nói:

“Chúng ta cần xét lại những gì mà chủ nghĩa quân phiệt của chúng ta thực sự làm, chứ không chỉ là những gì chúng ta muốn nó làm. Có một phần rất đáng kể trong chi tiêu quân sự của chúng ta được cho là khiến thế giới trở nên nguy hiểm hơn đối với chúng ta và các đồng minh của chúng ta. Hai cuộc chiến ở Afghanistan và Iraq đã không giữ cho chúng ta hoặc các đồng minh của chúng ta an toàn. Các cuộc can thiệp quân sự của chúng ta thường gây tổn thương cho người dân địa phương nhiều hơn là họ đã được giúp đỡ. Gần 50.000 thường dân Afghanistan đã chết trong cuộc chiến của chúng ta.”

Hoa Kỳ, quân đội, trận chiến, Fallujah, Iraq. TQLC Mỹ thuộc Đại đội 3/5 Lima ăn mừng khi họ đi bộ dọc theo một con phố cao bị phá hủy sau khi chiếm cây cầu ở thành phố bất kham Fallujah, Iraq vào ngày 14 tháng 11 năm 2004. Một số trận chiến đẫm máu nhất, khét tiếng nhất giữa Hoa Kỳ dẫn đầu lực lượng và quân nổi dậy Hồi giáo đã xảy ra tại đây. Khoảng một

thập kỷ sau nó lại rơi vào tay của nhóm chiến binh Nhà nước Hồi giáo (ISIS), nhóm cuối cùng đã bị Mỹ và các lực lượng bán quân sự và quân sự Iraq do Iran hậu thuẫn. (Patrick Baz/Afp/Getty Images)

Thông báo hôm thứ Ba của Biden đã đề cập đến một phần của điều này về việc không chỉ kết thúc cuộc chiến ở Afghanistan mà còn cả những gì tổng thống Mỹ nói là “kỷ nguyên của các hoạt động quân sự lớn nhằm làm lại các quốc gia khác.”

Nhưng có một con số đáng kinh ngạc khác, nhữn chi phí không bao giờ có thể được hoàn trả.

Dự án Chi phí Chiến tranh của Viện Các vấn đề Quốc tế và Công cộng của Đại học Brown đã công bố số liệu thống kê mới nhất về số người chết trực tiếp do nhiều cuộc xung đột sau vụ 9/11 kéo dài ở Afghanistan, Pakistan, Iraq, Syria, Yemen và các khu vực bị ảnh hưởng khác trên thế giới.

Con số người chết cuối cùng, kể cả binh lính, quân nổi dậy, dân thường, nhân viên cứu trợ, nhà báo và những người khác bị kẹt giauwa hai lần đạn, nằm trong khoảng từ 897.000 đến 929.000 người.

Đáng chú ý, con số thực sự của những người thiệt mạng do hậu quả của các cuộc chiến tranh này cao hơn rất nhiều.

Bản báo cáo nêu rõ: “Nhiều lần nhiều hơn, nhiều người khác đã thiệt mạng do ảnh hưởng của các cuộc chiến tranh — ví dụ như do mất nước, nước thải và các vấn đề cơ sở hạ tầng khác, và bệnh tật liên quan đến chiến tranh.”

Đồng giám đốc của Costs of War Project, Stephanie Savell cho biết điều quan trọng là không chỉ tính con số thương vong này mà còn xét đến những ảnh hưởng thực sự mà chúng đã gây ra trên toàn thế giới. Savell nói với Newsweek:

“Vì vậy, ngôn ngữ mà chúng ta ở Hoa Kỳ dùng để nói về cuộc chiến sau vụ 11/9 là trùu tượng và làm mất tính người. Chúng ta nói về Afghanistan như một ‘nghĩa địa của các đế chế’ nhưng chúng ta không nhận ra rằng đó, quan trọng hơn, cũng là một nghĩa địa của người dân — 176.000 người Afghanistan đã chết kể từ cuộc xâm lược của Hoa Kỳ vào năm 2001. Mỗi người trong số này người đều có một nhóm gia đình bạn bè những người thân yêu thương tiếc họ.”

Stephanie Savell

Và thường, Savell nhấn mạnh, đó là những người dễ bị tổn thương nhất. Bà nói:

“Hai mươi năm chiến tranh cũng đã có quá nhiều cái giá con người phải trả đối với những người ở vùng chiến sự, những người thực sự phải gánh chịu gánh nặng của chiến tranh. Trẻ em Afghanistan bị gãy chân tay do bom mìn chưa nổ khi đi lượm củi, phụ nữ bị sẩy thai và dị tật bẩm sinh do ô nhiễm môi trường của chiến tranh, rất nhiều người không còn được chăm sóc căn bản về y tế vì các phòng khám đã bị tàn phá và nhân viên y tế đã bỏ trốn, hàng triệu người phải rời bỏ nhà cửa và kế sinh nhai và hiện phải vật lộn để sinh tồn tại.”

Stephanie Savell

Trong khi cuộc rút lui của Hoa Kỳ khỏi Afghanistan kết thúc vào chiều Thứ Hai (nửa đêm Thứ Ba theo giờ địa phương), Sự hiện diện quân sự trực tiếp của Hoa Kỳ liên quan đến “Cuộc chiến chống khủng bố” đang diễn ra vẫn hiện hữu ở hàng chục quốc gia, đáng chú ý nhất là ở Iraq và Syria.

Hoa Kỳ, quân đội, chiến tranh, chống khủng bố, xác người. Một binh sĩ Sư đoàn Núi 10 của Lục quân Mỹ khắc số xác mà đội súng cối của họ đã bắn hạ lên một tảng đá ngày 9 tháng 3

năm 2002 gần các làng Sherkhankheyl, Marzak và Bobelkiel, Afghanistan. Một năm sau, Hoa Kỳ đã mở mặt trận thứ hai bằng cách xâm lược Iraq, lật đổ nhân vật lãnh đạo lâu năm của nước này và chiến đấu với một lực lượng nổi dậy khác ở đó khi “Cuộc chiến chống khủng bố” mở rộng. (Joe Raedle/Getty Images)

Chính phủ Biden cuối tháng trước đã thông báo rằng Quân đội Hoa Kỳ sẽ kết thúc nhiệm vụ “chiến đấu” ở Iraq trong lúc đang bị áp lực từ các lực lượng địa phương liên kết với Iran, nhưng cho biết vẫn mối quan hệ đối tác an ninh lâu dài với Baghdad và không đưa ra thời biểu cho việc rút quân.

Đối với Syria, nhà chức trách Mỹ gần đây đã nói với Newsweek rằng không có kế hoạch thay đổi chiến lược hiện tại trong việc yểm trợ Lực lượng Dân chủ Syria do người Kurd lãnh đạo bất chấp sự phản đối từ Damascus và các đồng minh Iran và Nga.

Ba quốc gia này cũng đã chỉ trích sự có mặt của Mỹ ở Afghanistan và hơn thế nữa. Trung Hoa, đối thủ hàng đầu của Hoa Kỳ, đã thường xuyên viện dẫn những cái giá phải trả bằng cả xương máu và đô-la vì sự can thiệp của Washington như là bằng chứng cho thấy những hạn chế của Hoa Kỳ trong tư cách là một cường quốc toàn cầu.

Trong một báo cáo trước đó vào tháng Hai, Dự án Chi phí Chiến tranh chỉ ra việc Mỹ hiện tham gia quân sự ở 85 quốc gia, gần một nửa số quốc gia được công nhận trên Trái đất, chỉ trong ba năm từ 2018 đến 2020, như một phần của “Cuộc chiến chống khủng bố.”

Nhiều trong số những hoạt động quân sự này đã được Giấy phép sử dụng quân sự (AUMF) năm 2001 được thông qua ngay sau vụ 11/9 thúc đẩy bởi, cũng như hai AUMF khác đã được thông qua trong quá trình dẫn đến Chiến tranh vùng Vịnh lần thứ nhất năm 1991 và Chiến tranh Iraq trong 2003. Có đạo luật đã được đưa ra tại Quốc hội để bãi bỏ cả ba Giấy phép đó và chính quyền Biden đã đưa ra hỗ trợ ngầm cho việc thay thế các đạo luật bao quát đó bằng ngôn ngữ cụ thể hơn hướng dẫn cỗ máy chiến tranh của Hoa Kỳ.

Tuy nhiên, vẫn chưa rõ, sự hiện diện của nhóm chiến binh Nhà nước Hồi giáo được gọi là chi nhánh Khorasan (ISIS-K) ở Afghanistan, một lần nữa dưới sự cai trị của Taliban, có thể ảnh

hường như thế nào đến những nỗ lực này. Taliban đã tuyên bố sẽ không bao giờ cho phép các nhóm chiến binh sử dụng lãnh thổ của Afghanistan để tấn công các quốc gia khác như Al-Qaeda đã làm 20 năm trước và, trong khi khối lãnh đạo quân đội Hoa Kỳ đã báo hiệu tiềm năng hợp tác với Taliban để chống lại ISIS-K, dù lòng tin nhau vẫn còn thấp giữa hai kẻ thù lịch sử.

Nhưng nếu phải đối phó với bất kỳ hành động nào trong tương lai, Lindsay Koshgarian của Dự án Ưu tiên Quốc gia kêu gọi giới hoạch định chính sách Mỹ nên suy nghĩ kỹ trước khi tham gia vào bất kỳ chiến dịch quân sự nào có thể gây hậu quả lâu dài.

Koshgarian nói với Newsweek:

“Thông thường, sự thật đơn giản về sự hiện diện quân sự của chúng ta sẽ gây mối thù địch với đối thủ nhiều hơn là vô hiệu hóa họ, đó là điều mà chúng ta đã làm với Trung Hoa, Nga và các quốc gia khác. Chúng ta cần phải suy nghĩ nhiều hơn trước khi gửi máy bay, tàu chiến hoặc quân đội, không chỉ về việc làm thế nào để giành chiến thắng trong một cuộc chiến mà còn về hậu quả không muốn sẽ như thế nào. Như thế không có nghĩa là từ bỏ thế giới. Ngoại giao hiệu quả khi chúng ta sử dụng nó.”

Lindsay Koshgarian

Koshgarian trích dẫn các ví dụ về các hiệp ước hạch tâm với Nga và thỏa thuận hạch tâm với Iran và các thỏa thuận giữa các đối thủ đã có hiệu quả, đó là trước khi hiệp ước bị xóa bỏ dưới thời Trump. Koshgarian nói,

“Nếu an ninh cho chúng ta và các đồng minh của chúng ta là những gì chúng ta muốn, chúng ta nên tham gia nhiều hơn vào ngoại giao và cam kết chịu trách nhiệm trước luật pháp quốc tế để cho thấy chúng ta tin tưởng vào những điều đó.”

Bà nói rằng Washington nên vượt ra ngoài ngoại giao, bằng những nỗ lực có thể cung cấp sự trợ giúp xác thực cho mọi người.

“Và chúng ta nên đầu tư vào sự ổn định ở những quốc gia trên thế giới, không phải bằng cách trang bị vũ khí cho họ, mà bằng cách đầu tư vào cơ sở hạ tầng, viện trợ nhân đạo và những thứ khác sẽ ngăn chặn xung đột, không làm cho nó trở nên chết chóc hơn. Tất cả những thứ đó tốn ít hơn so với chiến tranh, vì vậy chúng ta vẫn có thể tái đầu tư hàng tỷ đô la cho đất nước.”

© 2021 DCVOnline

Nguồn: ‘War on Terror’ Cost U.S. \$21 Trillion, Its Conflicts Killed Nearly One Million, Reports Show | Tom O’connor | Newsweek | Sept 2, 2021.

[1] Chuyển đổi sang một hệ thống kinh tế nhằm giảm thiểu và bù đắp lượng khí thải carbon dioxide (CO₂) một cách bền vững. Mục tiêu dài hạn là tạo ra một nền kinh tế toàn cầu không có CO₂.

<https://www.dcvonline.net/2021/09/02/chien-tranh-chong-khung-bo-hoa-ky-da-chi-21-ngan-ty-do-la-cuoc-xung-dot-da-giet-chet-gan-mot-trieu-nguoi/>